स्थानीय तहको प्रगति तथा अनुगमन प्रणाली सञ्चालन कार्यविधि, २०८०

प्रस्तावनाः सङ्घ, प्रदेश र स्थानीय तहका सरकारबाट सम्पादित कार्यको समष्टिगत अभिलेखको आधारमा राष्ट्रिय नीति, योजना र कार्यक्रम तर्जुमा गर्न, लगानीबाट प्राप्त उपलब्धीको सहज र प्रभावकारी रुपमा मापन गर्न तथा स्थानीय तहमा विकास व्यवस्थापन, सेवा प्रवाह एवं प्रशासनिक कामकारबाहिमा प्रभावकारीता अभिबृद्धि गर्न, नेपालको संविधानको धारा २२० को उपधारा (७) बमोजिम जिल्ला समन्वय समिति मार्फत् स्थानीय तहबाट सम्पादित विकास तथा निर्माण कार्यमा सन्तुलन कायम गर्न र सो को अनुगमन गरी एकीकृत प्रतिवेदन तयार गर्न आवश्यक कानूनी प्रबन्ध गर्न वाञ्छनीय भएकोले,

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ८० को प्रयोजनको लागि सङ्घीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयले यो कार्यविधि तयार गरेको छ ।

परिच्छेद - १

प्रारम्भिक

१. **संक्षिप्त नाम र प्रारम्भः** (१) यस कार्यविधिको नाम "**स्थानीय तहको प्रगति तथा अनुगमन प्रणाली सञ्चालन कार्यविधि, २०८०**" रहेको छ ।

(२) यो कार्यविधि तुरुन्त प्रारम्भ हुनेछ ।

२. **परिभाषाः** विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा,

(क) **"अनुगमन"** भन्नाले स्थानीय तहबाट स्वीकृत नीति, योजना, कार्यक्रम तथा आयोजनाहरुमा गरिने लगानी तथा साधनको प्रवाह उचित ढङ्गले भए नभएको वा अपेक्षित नतिजा हासिल भए नभएको सम्बन्धमा जिल्ला समन्वय समिति र मन्त्रालयबाट निरन्तर वा आवधिक रुपमा गरिने निगरानी, सूचना सङ्कलन, विश्लेषण तथा सुधारात्मक कार्य सम्झनु पर्छ ।

(ख) "ऐन" भन्नाले स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ सम्झनु पर्छ ।

(ग) "मन्त्रालय" भन्नाले सङ्घीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय सम्झनु पर्छ ।

(घ) "प्रगति" भन्नाले निश्चित समयावधिभित्र तोकिएको लक्ष्य बमोजिम स्थानीय तहबाट सम्पादन भएका कार्यहरुको समष्टिगत परिमाणलाई बुझाउँछ ।

(ङ) "प्रतिवेदन" भन्नाले सूचना प्रविधिमा आधारित तोकिएको अनुगमन तथा प्रतिवेदन प्रणालीमा प्रविष्ट भएको विवरणको आधारमा तयार भएको वा स्थलगत अनुगमनबाट प्राप्त निष्कर्ष सम्प्रेषण गर्नका लागि तयार भएको विवरण सम्झनु पर्छ ।

(च) "प्रणाली" भन्नाले यस कार्यविधि बमोजिमको **'स्थानीय तहको प्रगति तथा अनुगमन प्रणाली'** सम्झनु पर्छ ।

(छ) "स्थानीय तह" भन्नाले गाउँपालिका तथा नगरपालिकालाई सम्झनु पर्छ र सो शब्दले उपमहानगरपालिका र महानगरपालिकालाई समेत जनाउँछ ।

(ज) "समिति" भन्नाले जिल्ला समन्वय समितिलाई सम्झनुपर्छ ।

परिच्छेद - २

अनुगमनको क्षेत्र

३. अनुगमनका क्षेत्रः यस कार्यविधिको अधिनमा रही स्थानीय तहमा गरिने अनुगमनका क्षेत्र देहाय बमोजिम हुनेछन्:

(क) नीति तथा योजना

(ख) वित्तीय व्यवस्थापन

(ग) आर्थिक-सामाजिक विकास

(घ) सुशासन तथा सार्वजनिक सेवा प्रवाह

(ङ) जनशक्ति व्यवस्थापन

(च) न्यायिक कार्य सम्पादन

(छ) सामाजिक न्याय

(ज) भौतिक पूर्वाधार एवं क्षेत्रगत विकास

(झ) सम्पत्ति संरक्षण तथा व्यवस्थापन

(ञ) वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन

परिच्छेद -३

अनुगमन तथा प्रतिवेदन प्रणालीको निर्माण र सञ्चालन

४. स्थानीय तहको अनुगमन तथा प्रतिवेदन प्रणालीः (१) स्थानीय तहवाट आवधिक रुपमा विवरण प्रविष्टि गर्नका लागि प्रविधिमा आधारित **"स्थानीय तहको प्रगति तथा अनुगमन प्रणाली (Progress and Monitoring System of Local Levels: ProMS)"** रहनेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिमको प्रणालीको उपयोग गरी समितिले सम्बन्धित स्थानीय तहको अनुगमन गर्नेछ ।

५. सूचना प्रविष्टिः (१) स्थानीय तहले दफा ३ को उपदफा (१) बमोजिमका क्षेत्रहरुको सूचना अनुसूची १ देखि अनुसूची ३० सम्म आवश्यक विवरणहरु देहाय बमोजिम प्रणालीमा प्रविष्टि गर्नु पर्नेछः

(क) स्थानीय सञ्चित कोष व्यवस्थापन प्रणाली (SuTRA) लगायत अन्य सूचना प्रणालीबाट आवश्यक सूचना प्राप्त गर्नु पर्नेछ,

(ख) प्रणालीमा प्रविष्टि गरेको विवरणको पुष्ट्याई हुने अभिलेख सुरक्षित राखी समिति वा मन्त्रालयले माग गर्दाका बखत उपलब्ध गराउनु पर्नेछ ।

(२) यस दफा बमोजिम स्थानीय तहबाट प्रविष्टि गरिएका सूचना तथा विवरणका आधारमा सम्बन्धित समिति र मन्त्रालयमा प्राप्त हुने प्रतिवेदन दफा ८ मा उल्लेख भए बमोजिम हुनेछ ।

६. विवरण प्रविष्टि गर्ने समयावधिः (१) स्थानीय तहले त्रैमासिक रुपमा प्रविष्टि गर्नु पर्ने विवरण सो अवधि समाप्त भएको मितिले सात दिनभित्र र वार्षिक रुपमा प्रविष्टि गर्नु पर्ने विवरण आर्थिक वर्ष समाप्त भएको मितिले तीस दिनभित्र प्रणालीमा प्रविष्टि गरिसक्नु पर्नेछ ।

(२) उपदफा (१) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएतापनि पहिलो पटकका लागि प्रणाली सञ्चालनमा आएको मितिले नब्बे दिन सम्ममा सबै स्थानीय तहले सम्पूर्ण विवरण प्रविष्टि गर्नु पर्नेछ ।

(३) यस कार्यविधि बमोजिम तोकिएको समयावधिभित्र प्रगति विवरण प्रणालीमा प्रविष्ट गरे/नगरेको सम्बन्धमा समितिले अनुगमन गर्नु पर्नेछ ।

(४) तोकिएको समयमा विवरण प्रविष्टि गर्न बाँकी देखिएका स्थानीय तहमा समितिले समन्वय र सहजीकरण गरी विवरण प्रविष्टि गराउनु पर्नेछ ।

७. अनुगमन तथा प्रतिवेदन प्रणालीमा रहने विवरणको वर्गीकरणः (१) मन्त्रालयले यस कार्यविधिको दफा (१०) बमोजिम उपलब्ध गराउने प्रणालीमा देहायका विवरणहरु समावेश हुनेछन्ः

(क) एक पटकमात्र प्रविष्ट गर्नुपर्ने आधारभुत तथ्याङ्कहरु,

(ख) त्रैमासिक रुपमा प्रविष्ट गर्नुपर्ने विवरण वा प्रगति,

(ग) वार्षिक रुपमा प्रविष्ट गर्नु पर्ने विवरण वा प्रगति,

(२) उपदफा (१) बमोजिमको विवरण बाहेक अन्य विवरण आवश्यक देखिएमा मन्त्रालयले त्यस्तो विवरण प्रणालीमा समावेश गर्न सक्नेछ ।

८. सूचना विश्लेषण र प्रगति समिक्षा (१) यस कार्यविधिको दफा (१०) बमोजिमको प्रणालीमा स्थानीय तहबाट प्रविष्टि गरिएका सूचना तथा विवरण बमोजिम तयार हुने प्रतिवेदनको आधारमा त्रैमासिक र वार्षिक प्रगति समिक्षा गर्नु पर्नेछ ।

(२) समितिले प्रणालीमा प्रविष्टि गरिएका सूचना तथा विवरणहरु प्राप्त (Export) गरी विश्लेषण (डेक्स रिभ्यु) गर्नु पर्नेछ । साथै, प्राप्त सूचनाको विश्लेषण गर्दा समितिले आवश्यकतानुसार स्थलगत अनुगमन (फिल्ड मनिटरिङ्ग) समेत गर्न सक्नेछ ।

(३) समितिले उपदफा (२) बमोजिम विश्लेषण गरी सम्बन्धित स्थानीय तहलाई अनुसूचीमा तोकिए बमोजिमको ढाँचामा पृष्ठपोषण प्रदान गर्नु पर्नेछ । यस्तो पृष्ठपोषण स्थानीय तहका लागि मार्गदर्शन हुनेछ ।

(४) समितिले स्थानीय तहबाट प्रविष्टि गरिएको सूचनाको विश्लेषण तथा पृष्ठपोषण समेतका आधारमा तयार हुने प्रतिवेदन प्रणालीबाट प्राप्त (Export) गरी मन्त्रालय र सम्बन्धित मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय समक्ष पेश गर्नु पर्नेछ ।

(५) यस दफा बमोजिम प्राप्त भएको सूचना, तथ्याङ्क एवं विवरणलाई समितिले त्रैमासिक तथा वार्षिक समीक्षाको आधारको रुपमा समेत प्रयोग गर्नु पर्नेछ ।

(६) प्रदेश सरकारले प्रदेशस्तरीय प्रगति समिक्षा तथा प्रगति प्रतिवेदन तयार गर्दा यस प्रणालीमा प्रविष्ट भएका विवरणलाई आधार मान्न सक्नेछ।

(७) यस कार्यविधि बमोजिम प्रणालीमा प्रविष्ट भएका विवरणका आधारमा प्राप्त प्रतिवेदन उपर मन्त्रालयले स्थानीय तह वा प्रदेशगत रुपमा वार्षिक समीक्षा गर्नेछ ।

(८) उपदफा (७) बमोजिम गरिने समीक्षामा विषयगत मन्त्रालय, सम्बन्धित प्रदेश मन्त्रालय तथा अन्य निकायलाई समेत आमन्त्रण गर्न सकिनेछ ।

९. अनुगमन नतिजाको विश्लेषण तथा पृष्ठपोषण गर्नुपर्नेः (१) यस कार्यविधि बमोजिम प्राप्त हुने अनुगमन प्रतिवेदनको विश्लेषण गरी मन्त्रालयले स्थानीय तहलाई आवश्यक पृष्ठपोषण प्रदान गर्न सक्नेछ र सो को जानकारी सम्बन्धित समितिलाई समेत दिन सक्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिमको अनुगमन एवं विश्लेषण प्रतिवेदन मन्त्रालयले प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय, अर्थ मन्त्रालय, राष्ट्रिय प्राकृतिक श्रोत तथा वित्त आयोग, राष्ट्रिय योजना आयोग तथा आवश्यकतानुसार नेपाल सरकारका अन्य निकायहरुलाई समेत उपलब्ध गराउन सक्नेछ ।

परिच्छेद - ४

प्रणाली सञ्चालन सम्बन्धी जिम्मेवारी

१०. प्रणाली उपलब्ध गराउनेः (१) मन्त्रालयले यस कार्यविधि बमोजिम गरिने अनुगमनका लागि सूचना सङ्कलन, प्रविष्टि, विश्लेषण र पृष्ठपोषणको लागि प्रविधिमा आधारित प्रणाली उपलब्ध गराउनेछ ।

(२) मन्त्रालयले उपदफा (१) बमोजिमको प्रणालीमा आवश्यकतानुसार परिमार्जन, थपघट वा संशोधन गर्नसक्नेछ ।

११. अनुगमन तथा सहजीकरण गर्नसक्नेः (१) मन्त्रालयले दफा ८ को उपदफा (४) बमोजिम प्राप्त हुने अनुगमन प्रतिवेदनको डेक्स रिभ्युका साथै आवश्यकतानुसार सम्बन्धित स्थानीय तहमा स्थलगत अनुगमन एवम् सहजीकरण समेत गर्नसक्नेछ ।

(२) मन्त्रालयले उपदफा (१) बमोजिम अनुगमन तथा सहजीकरण गर्दा सामान्यतया कमजोर कार्यसम्पादन देखिएका स्थानीय तहलाई प्राथमिकतामा राख्नुपर्नेछ ।

१२. जिम्मेवारी तोक्नुपर्नेः (१) मन्त्रालयले प्रणाली सञ्चालन तथा व्यवस्थापनका लागि सम्बन्धित शाखालाई जिम्मेवारी तोक्नेछ ।

(२) समिति एवं स्थानीय तहले विवरण प्रविष्टि गर्ने/गराउने कार्यका लागि उपयुक्त कर्मचारीलाई जिम्मेवारी तोक्नु पर्नेछ ।

१३. प्राविधिक सहयोग उपलब्ध गराउनेः (१) मन्त्रालयले प्रणाली सञ्चालन गर्न समिति तथा स्थानीय तहको क्षमता विकासका लागि आवश्यक पर्ने प्राविधिक सहयोग उपलब्ध गराउनेछ ।

परिच्छेद ६

विविध

१४. कार्यसम्पादन सूचकको रुपमा लिन सकिनेः यस कार्यविधिको अधिनमा रही गरिएको अनुगमनको नतिजालाई नेपाल सरकारले स्थानीय तहको कार्यसम्पादन सूचकको रुपमा उपयोग गर्न सक्नेछ ।

१५. बजेट व्यवस्थाः (१) स्थानीय तहबाट सम्पादन गरिने कार्यका लागि आवश्यक पर्ने बजेट सम्बन्धित स्थानीय तहले व्यवस्था गर्नु पर्नेछ ।

(२) यस कार्यविधिको उद्देश्य अनुरुप प्रणालीलाई प्रभावकारी बनाउन प्रदेश सरकार वा अन्य निकायले समेत आवश्यक सहयोग उपलब्ध गराउन सक्नेछन् ।

१६. अनुगमन नतिजा सार्वजनिक गर्नुपर्नेः (१) अनुगमनबाट प्राप्त प्रारम्भिक नतिजा तथा पृष्ठपोषण सम्बन्धित समितिले त्रैमासिक रुपमा सार्वजनिक गर्नु पर्नेछ ।

(२) यस कार्यविधि बमोजिम प्राप्त भएको अनुगमन नतिजालाई मन्त्रालयले समेत आवश्यकतानुसार सार्वजनिक गर्ने व्यवस्था मिलाउनेछ ।

१७. पुरस्कार सम्बन्धी व्यवस्थाः (१) मन्त्रालयबाट जारी भएका स्थानीय तहको कार्यसम्पादनसँग सम्बन्धित मुल्याङ्कन/स्वमूल्याङ्कन प्रणाली र यस कार्यविधि बमोजिमको अनुगमन प्रतिवेदनका आधारमा उत्कृष्ठ नतिजा हासिल गर्ने स्थानीय तहलाई मन्त्रालयले पुरस्कृत गर्न सक्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम गाउँपालिका र नगरपालिकाहरु मध्येबाट विषय र सन्दर्भ अनुरुप मन्त्रालयले छुट्टाछुट्टै रुपमा पुरस्कृत गर्न सक्नेछ ।

१८. कार्यविधिको संशोधनः यस कार्यविधिमा कुनै संशोधन गर्नु परेमा मन्त्रालयले आवश्यकतानुसार संशोधन गर्न सक्नेछ ।

१९. बाधा अड्काउ फुकाउन सक्नेः यस कार्यविधिको कार्यान्वयनका सन्दर्भमा कुनै बाधा उत्पन्न भएमा मन्त्रालयले त्यस्तो बाधा अड्काउ फुकाउन सक्नेछ ।

२०. खारेजी र बचाउः (१) गाउँपालिका तथा नगरपालिकाको अनुगमन कार्यविधि, २०७९ खारेज गरिएको छ ।

(२) गाउँपालिका तथा नगरपालिकाको अनुगमन कार्यविधि, २०७९ बमोजिम भए गरेका काम कारबाही यसै कार्यविधि बमोजिम भएगरेको मानिनेछ ।

कार्यविधिको दफा ३ (ङ) सँग सम्बन्धित

अनुसूची -१

दरबन्दी विवरण

कार्यालय	तह	स्वीकृत दरबन्दी	पदपूर्तिको अवस्था			रिक्त
			स्थायी	करार	जम्मा	
कार्यपालिकाको कार्यालय (विषयगतशाखा समेत)	अधिकृत स्तर					
	सहायक स्तर					
वडा कार्यालय	अधिकृत स्तर					
	सहायक स्तर					
सेवा केन्द्र (सबै प्रकारका)	अधिकृत स्तर					
	सहायक स्तर					

कार्यपालिकाको कार्यालय, वडा कार्यालय एवं सेवा केन्द्र समेतको कर्मचारीको विवरण

विषयगत क्षेत्र	तह	स्वीकृत दरबन्दी	पदपूर्ति भएको			रिक्त
			स्थायी	करार	जम्मा	
प्रशासन	अधिकृत स्तर					
	सहायक स्तर					
लेखा	अधिकृत स्तर					
	सहायक स्तर					
....	अधिकृत स्तर					
	सहायक स्तर					

कार्यविधिको दफा ३ (झ) सँग सम्बन्धित

अनुसूची-२

भवनको विवरण

सि. नं.	कार्यालय	कार्यालयको आफ्नै भवन		भाडामा रहेका संख्या		अन्य सरकारी भवनको प्रयोग गरिएको (संख्या)		निर्माणाधिन (संख्या)	कुल संख्या		कैफियत
		पक्की भवन संरचना	कच्ची भवन सरचना	पक्की भवन संरचना	कच्ची भवन सरचना	पक्की भवन संरचना	कच्ची भवन सरचना	पक्की भवन संरचना	पक्की भवन संरचना	कच्ची भवन सरचना	
१	प्रशासकीय भवन										
२	विषयगत शाखा वा एकाई भवन										
३	सेवा केन्द्र										
४	अन्य										
५	कार्यालय भवन वडा नं १										
६	कार्यालय भवन वडा नं २										
७	कार्यालय भवन वडा नं – –										

नेपाल सरकार
संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय
सिंहदरबार, काठमाडौं

कार्यविधिको दफा ३ (ज) सँग सम्बन्धित

अनुसूची ३

पूर्वाधारको पहुँच

क.सं.	कार्यालय	कालो पत्रे। ढलान सडकको पहुँच	ग्रावेल सडकको पहुंच	माटे सडकको पहुँच	राष्ट्रिय विद्युत प्रसारण लाइन	स्थानीय विद्युत प्रसारण लाइन	इन्टरनेट सेवा	सरकारी कारोबार गर्ने बैंक/अन्य वित्तीय संस्था
१	प्रशासकीय भवन	छ ☐ छैन☐	छ ☐ छैन☐	छ ☐ छैन☐	छ ☐ छैन☐	छ ☐ छैन☐	छ ☐ छैन☐	छ ☐ छैन☐
२	विषयगत शाखा वा एकाइ भवन सम्म	छ ☐ छैन☐	छ ☐ छैन☐	छ ☐ छैन☐	छ ☐ छैन☐	छ ☐ छैन☐	छ ☐ छैन☐	छ ☐ छैन☐
३	सेवा केन्द्र	छ ☐ छैन☐	छ ☐ छैन☐	छ ☐ छैन☐	छ ☐ छैन☐	छ ☐ छैन☐	छ ☐ छैन☐	छ ☐ छैन☐
४	अन्य	छ ☐ छैन☐	छ ☐ छैन☐	छ ☐ छैन☐	छ ☐ छैन☐	छ ☐ छैन☐	छ ☐ छैन☐	छ ☐ छैन☐
५	वडा नं १	छ ☐ छैन☐	छ ☐ छैन☐	छ ☐ छैन☐	छ ☐ छैन☐	छ ☐ छैन☐	छ ☐ छैन☐	छ ☐ छैन☐
६	वडा नं २	छ ☐ छैन☐	छ ☐ छैन☐	छ ☐ छैन☐	छ ☐ छैन☐	छ ☐ छैन☐	छ ☐ छैन☐	छ ☐ छैन☐
७	वडा नं – –	छ ☐ छैन☐	छ ☐ छैन☐	छ ☐ छैन☐	छ ☐ छैन☐	छ ☐ छैन☐	छ ☐ छैन☐	छ ☐ छैन☐

कार्यविधिको दफा ३ (झ) सँग सम्बन्धित

अनुसूची ४

सवारी साधनको विवरण

क्र.सं.	सवारी साधन	चालु अवस्था संख्या	मर्मत गर्नुपर्ने संख्या	लिलाम गर्नुपर्ने संख्या	भाडामा लिएको संख्या	कुल संख्या	कैफियत
१	दुई पाङ्ग्रे						
२	चारपाङ्ग्रे						
३	दमकल						
४	एम्बुलेन्स						
५	शववाहन						
६	ट्रयाक्टर						
७	टिप्पर						
८	एक्साभेटर						
९	ब्याक हो लोडर						
१०	अन्य						